

Nota de fundamentare

Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ

Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

O reprezintă necesitatea rectificării și completării Ordonanței de urgență nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei actului normativ menționat, în conformitate cu rezultatele obținute urmare analizelor efectuate în cadrul Comitetului interministerial în domeniul energiei constituit din reprezentanți ai organismelor și autorităților administrației publice centrale cu atribuții în domeniul de reglementare vizat de proiectul de act normativ.

2.2 Descrierea situației actuale

Începând cu luna iunie 2021, prețurile la energie electrică și gaze naturale au început să crească, pe fondul cererii crescute de energie apărută după criza COVID și a tensiunilor dintre Federația Rusă, Ucraina și Uniunea Europeană, acestea atingând niveluri fără precedent. Spre exemplificare, prețul pe PZU al energiei electrice – pe care în luna august a.c. s-a tranzacționat circa 63% din estimatul de consum, a atins valoarea de 1000 euro/MWh, în timp ce pe piețele cu vânzare la termen s-au efectuat tranzacții la valoarea de 3960 lei/MWh.

În medie, prețurile la energie electrică au crescut de 2 până la 3 ori peste nivelurile istorice. Creșterea prețului la energie electrică atât la nivel european, cât și la nivel național a provocat perturbări sociale și economice considerabile. Astfel, consumatorii casnici, cu venituri mici și medii și un număr mare de întreprinderi mici și mijlocii s-au confruntat cu greutăți majore privind plata facturilor de energie electrică și gaze naturale, acestea având

efecte de semnificative asupra economiei și bugetelor, reducând consumul privat și declanșând o spirală inflaționistă. Ca urmare, sărăcia energetică a crescut semnificativ, iar mulți agenți economici au trebuit să-și restrângă sau chiar să-și închidă temporar activitatea.

Această situație poate genera un impact negativ și asupra ratei de șomaj, cu consecințe în plan socio-economic.

Prin OUG 27/2022, au fost stabilite mai multe categorii de beneficiari, clienți casnici și non-casnici, care au beneficiat de prețuri plafonate pentru energia electrică și/sau gazele naturale consumate, diferența dintre prețul plafonat și prețul real al celor două utilități fiind compensat de la bugetul de stat.

Pe fondul creșterii explozive a prețurilor și a comportamentului unora dintre furnizorii și distribuitorii de energie electrică și gaze naturale care au achiziționat electricitate și gaze naturale la orice preț, știind că diferența față de prețul plafonat al consumatorilor va fi decontată de la buget, s-a constatat că presiunea asupra bugetului de stat devine excesivă, afectând ținta de deficit.

În acest context, la nivel guvernamental și politic, au fost luate o serie de decizii în vederea limitării presiunii pe care schema de sprijin promovată prin OUG 27/2022 o exercită asupra bugetului de stat, precum și în vederea responsabilizării consumatorilor și a participanților la piețele de energie și susținere unor măsuri de reducere a consumului de electricitate și gaze naturale. De asemenea, s-a avut în vedere și necesitatea identificării unor surse suplimentare de finanțare a schemei de sprijin prevăzută de OUG nr. 27/2022 în vederea continuării aplicării acesteia la nivelul anumitor categorii de consumatori. Având în vedere persistența prețurilor extreme la energie electrică și gaze naturale și îngrijorările tot mai mari cu privire la amploarea impactului social și economic negativ pe care îl generează, precum și incertitudinile majore legate de aprovizionarea cu gaze naturale pe fondul războiului din Ucraina, este imperativ să se aplice o intervenție țintită a statului pentru a stabili prețuri la energie electrică și gaze naturale la niveluri accesibile și pentru a atenua semnificativ efectele adverse. Este necesară continuarea subvențiilor pentru consumatorii cu venituri mici și medii și întreprinderile mici și mijlocii, precum și pentru industrii de interes național major precum industria alimentară.

În același timp însă, este important ca toți actorii din piață să conștientizeze limitările pe care statul le are în vederea susținerii măsurilor de sprijin și să conștientizeze necesitatea unei schimbări semnificative în modelul de consum și importanța conservării energiei.

De asemenea, în urma monitorizării realizate de către Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei – ANRE – și unul dintre operatorii pieței de energie, respectiv OPCOM SA, au fost sesizate o serie de disfuncționalități la nivelul piețelor de energie electrică și gaze naturale, care au condus la creșterea prețului de tranzacționare a gazelor naturale și energiei electrice la niveluri ce pun în pericol atât funcționarea corectă a celor două piețe, cât și posibilitatea de asigurare a sumelor necesare decontării de la bugetul de stat. În acest sens, s-a considerat necesară introducerea unor măsuri de corecție a funcționării celor două piețe, măsuri decise la nivel politic și guvernamental, dar care

este posibil să intre în contradicție cu unele prevederi din Legea energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012, ale Directivei 944/2019 și ale Regulamentului 943/2019. Măsurile preconizate au rolul de a contribui la creșterea veniturilor la bugetul de stat, a siguranței în funcționare a Sistemului Energetic Național și a Sistemului Național de Gaze Naturale, precum și la asigurarea alimentării constante și permanente a consumatorilor pe perioada de iarnă 2022-2023.

În prezent, producătorii de energie electrică datorează o contribuție pentru venitul suplimentar realizat, calculat ca diferență între venitul net mediu lunar unitar de vânzare a energiei electrice tranzacționate și prețul de 450 de lei/MWh.

Contribuția pentru venitul suplimentar realizat se plătește de către producătorii de energie electrică, cu excepția producătorilor de energie care utilizează capacități *de producție puse în funcțiune după data intrării în vigoare a OUG nr.27/2022 și a companiilor ce furnizează servicii publice de termie care produc energie electrică prin cogenerare*, lunar, până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei pentru care se datorează contribuția.

De asemenea, la acest moment, nu se datorează contribuția pe veniturile suplimentare realizate și de alte categorii, respectiv: entitățile agregate de producere a energiei electrice, traderii, furnizorii și agregatorii care tranzacționează cantități de energie electrică pe piața angro.

Pentru persoana nerezidentă care desfășoară tranzacții pe piața de energie din România nu este instituită obligația de calcul, declarare și plată a unei contribuții pe veniturile suplimentare și nici nu există reguli speciale de impozitare a veniturilor suplimentare rezultate din tranzacțiile de orice tip de vânzare de energie electrică, la export sau livrare intracomunitară, de pe teritoriul României.

2.3 Schimbări preconizate

Prin prezentul proiect de act administrativ, se propun următoarele:

- Prolungirea perioadei de aplicabilitate a prevederilor OUG 27/2022 până la data de 31 august 2023,
- Modificarea limitelor de consum al clienților casnici care vor beneficia de prevederile prezentei ordonanțe,
- Modificări la nivelul consumatorilor non-casnici care vor beneficia de prevederile prezentei ordonanțe în domeniul energiei electrice, noii beneficiari fiind IMM-urile, agenții economici din domeniul industriei alimentare și instituții publice – pentru care se va compensa 85 % din consumul mediu lunar realizat în anul 2021 – precum și spitalele publice și private, instituțiile de învățământ publice și private, creșele și furnizorii publici de servicii sociale publice și privați – pentru care se plafonează și compensează consumul integral,
- Includerea de prevederi privind obligațiile de îndeplinit de către viitorilor beneficiari în vederea participării la schema de sprijin,
- Stabilirii de noi valori pentru componentele de furnizare energie electrică și gaze naturale,
- Stabilirea unor noi valori pentru prețul gazelor naturale pe care producătorii de gaze le vând către furnizorii producătorilor de energie termică sau direct către producătorii de energie termică, după caz, numai pentru cantitatea de gaze naturale

utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinate consumului populației;

- Modificarea prevederilor art. 14 în vederea recuperării mai rapide a costurilor înregistrate de transportatorii și distribuitorii de energie electrică și gaze naturale în vederea asigurării consumului propriu tehnologic și consumului tehnologic prin intermediul tarifelor reglementate de distribuție și transport,
- Pentru producătorii de energie electrică se instituie, pe o perioadă limitată, o contribuție, care înlocuiește actuala impozitare cu 80% a veniturilor suplimentare. Astfel, în perioada 01.09.2022 – 31.08.2023, contribuția la Fondul de tranziție energetică datorată este aplicată veniturilor suplimentare.
- Se datorează o contribuție la Fondul de Tranziție Energetică pentru veniturile suplimentare realizate de către alte categorii, cum ar fi: entitățile agregate de producere a energiei electrice, traderii, furnizorii și agregatorii care tranzacționează cantități de energie electrică pe piața angro.
- Se reglementează faptul că persoana nerezidentă care desfășoară tranzacții pe piața de energie din România și care se supune prevederilor prezentei ordonanțe este obligată, ca direct sau prin desemnarea unui reprezentant, să îndeplinească obligația de calcul, declarare și plată a contribuției la Fondul de Tranziție Energetică. Reprezentantul persoanei nerezidente trebuie să aibă domiciliul/sediul în România și să răspundă solidar cu persoana nerezidentă pentru declararea și plata contribuției la Fondul de Tranziție Energetică. Această contribuție la Fondul de Tranziție Energetică excede domeniului de aplicare a convențiilor de evitare a dublei impuneri încheiate de România cu un alt stat. Se instituie obligația ca persoana nerezidentă care desfășoară tranzacții pe piața de energie din România să constituie garanție sub formă de scrisoare de garanție bancară sau cash colateral, în cuantum de 1 milion Euro. Se creează cadrul legal potrivit căruia nerespectarea obligațiilor instituite persoanelor nerezidente prin prezenta ordonanță atrage de drept suspendarea dreptului de operare pe piețele din România.
- Se instituie ca această contribuție la Fondul de Tranziție Energetică să se datoreze și pentru orice tip de tranzacții de vânzare de energie electrică, la export sau livrare intracomunitară, de pe teritoriul României
- Efectuarea unor modificări la nivelul Legii nr. 123/2012 cu privire la aplicabilitatea unor prevederi aferente art 177, alin. (3¹⁵) alin. (3¹⁶) și (3¹⁷)
- Prevederi privind obligația producătorilor de a elabora și aproba în AGA strategii de valorificare a producției de energie electrică,
- Stabilirea unui nivel maxim al prețului mediu ponderat al energiei electrice, la care ANRE calculează sumele de decontat de la Bugetul de Stat pentru furnizorii de energie electrica,
- Stabilirea de obligații pentru producătorii de energie electrică privind dreptul de a vinde, prin contracte bilaterale negociate direct, energia electrică din producția proprie doar doar furnizorilor de energie electrică care au în portofoliu clienți finali, destinată exclusiv pentru consumul acestora, distribuitorilor de energie electrică, operatorului national de sistem Compania Națională de Transport Energie Electrica Transelectrica S.A., precum și consumatorilor care au beneficiat de prevederile OUG 81/2019 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.

115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, precum și pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat privind sprijinirea întreprinderilor din sectoarele și subsectoarele expuse unui risc important de relocare ca urmare a transferului costului emisiilor de gaze cu efect de seră în prețul energiei electrice,

- stabilirea modului de calcul a contribuției la Fondul de tranziție energetică pentru pentru orice tip de tranzacții de vânzare de energie electrică la export sau livrare intracomunitară de pe teritoriul României efectuate de persoanele prevăzute la art. 15 alin. (1),
- interzicerea ofertării spre vânzare a unor cantități de energie electrică pentru care nu există cantități achiziționate în cazul operațiunilor de trading,
- Completarea art. 28 alin. (2) și art. 57 alin. (6¹) din Legea 123/2012 cu prevederi privind obligativitatea ANRE privind emiterea de reglementări în vederea aplicării corecte a celor două articole de lege și monitorizarea respectării acestora.

2.4 Alte informații *)

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ.

3.2 Impactul macroeconomic.

-

3.3 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat.

Masurile de sprijin se adopta cu respectarea normelor nationale si europene în domeniul ajutorului de stat.

3.4 Impactul asupra mediului de afaceri

3.5 Impactul asupra sarcinilor administrative

3.5 Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Va fi benefic prin păstrarea acestor entități printre beneficiari.

3.6 Impactul social

Va avea un efect social benefic prin păstrarea unor categorii de consumatori casnici printre beneficiari.

3.7 Impactul asupra mediului

Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect

3.8 Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.*)**

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit						
b) bugete locale i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat						

4.3 Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-					
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-					
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-					
<p>4.7 Alte informații Cheltuielile determinate de plata compensațiilor vor fi asigurate pe seama contribuției la Fondul de Tranzitie energetică, pe veniturile suplimentare realizate de producătorii de energie electrică și gaze naturale. Măsurile de sprijin prevăzute în prezenta ordonanță vor atenua creșterile de prețuri la energie electrică și gaze naturale la consumatorii casnici și non-casnici și vor asigura continuarea efectelor multiplicatoare pozitive în economie</p>						
<p>Secțiunea a 5-a: Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare</p>						
<p>5.1 Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Este necesară elaborarea unor reglementări secundare de către ANRE.</p>						
<p>5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect.</p>						
<p>5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).</p>						
<p>5.3.1 Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect.</p>						
<p>5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect.</p>						

<p>5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>5.6 Alte informații Nu au fost identificate</p>
<p>Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</p>
<p>6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Nu este cazul.</p>
<p>6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Autoritățile administrației publice locale, în situația în care prezentul act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative. Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect</p>
<p>6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect</p>
<p>6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ: se solicită de către Secretariatul General al Guvernului b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social – proiectul de act normativ nu este supus avizului Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței - proiectul de act normativ este supus avizului acestuia. e) Curtea de Conturi Nu este cazul.</p>
<p>6.6. Alte informații. Prezentul act normativ a fost elaborat de coinițiatori cu implicarea cu participarea instituțiilor desemnate în cadrul Comitetului Interministerial în domeniul energiei.</p>
<p>Secțiunea a 7-a:</p>

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
<p>7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ</p> <p>În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost respectate procedurile prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.</p> <p>Proiectul de act administrativ a fost publicat pe site-ul www.energie.gov.ro.</p>
<p>7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.</p> <p>Nu este cazul</p>
<p>7.2 Alte informații</p> <p>Nu este cazul</p>
<p>Secțiunea a 8-a:</p> <p>Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ</p>
<p>8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ</p> <p>Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect</p>
<p>8.2 Alte informații Nu au fost identificate</p>

Față de cele menționate mai sus, în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, s-a elaborat prezentul proiect de Ordonanță de *Urgență pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea unor acte normative din domeniul energiei*, pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să îl aprobați.

MINISTRUL ENERGIEI

Virgil-Daniel POPESCU

SECRETAR GENERAL AL

GUVERNULUI

Marian NEACȘU

**MINISTRUL MUNCII ȘI
SOLIDARITĂȚII SOCIALE
Marius-Constantin BUDĂI**

**MINISTRUL
ANTREPRENORIATULUI ȘI
TURISMULUI
Constantin-Daniel CADARIU**

**MINISTRUL ECONOMIEI
Florin-Marian SPĂTARU**

**MINISTRUL FINANȚELOR
Adrian CÂCIU**

Avizăm favorabil:

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Marian-Cătălin PREDOIU

**AUTORITATEA NATIONALA DE REGLEMENTARE IN DOMENIUL
ENERGIEI**

Presedinte

Dumitru CHIRITA